

**OY VEIKKAUS AB:N HARJOITTAMA
SPONSOROINTI**

Oy Veikkaus Ab:lle on annettu yksinoikeus raha-arpajaisten sekä veikkaus- ja rahapeliin järjestämiseen Suomessa. Tavanomaiseen yritykseen verrattuna Veikkaus on poikkeuksellisessa asemassa. Sen toiminnasta säädetään lailla ja asetuksella ja lisäksi toimiluvan ehdot vaikuttavat sen toimintaan. Syynä erityiseen sääntelyyn on toisaalta se, että rahapelitoiminnasta aiheutuvia haittoja halutaan rajoittaa ja toisaalta se, että toiminnasta saatava ylijäämä jaetaan erilaisiin yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Vuonna 2000 tuloutuksen määrä oli noin 2,25 miljardia markkaa. Ylijäämän jakamisesta päättävät opetusministeriö ja eduskunta.

Tarkastuksessa tavoitteena oli selvittää, harjoittaako Veikkaus vain sellaista sponsorointia, jonka lähtökohtana on liiketoiminnan edistäminen. Näin voitaisiin varmistua siitä, ettei yhtiö ota opetusministeriön roolia ja tee sponsoroinnin muodossa päätöksiä ylijäämän jakamisesta. Lisäksi tarkastus koski Veikkauksen sponsoroinnin hoitoa hyvän taloudenhoidon kannalta.

Tarkastuksen perusteella suuri osa Veikkauksen sponsoroinnin nimissä harjoittamasta toiminnasta on ollut asianmukaista ja normaalia markkinointia. Tarkastuksessa havaittiin kuitenkin, että sponsoroinnin luonnetta ja määrää on vaikea selvittää. Veikkauksen oman kirjanpidon mukaan sponsoroinnin määrä vuonna 2000 oli noin 18 miljoonaa markkaa. Luku ei anna oikeaa kuvaa sponsoroinnin määrästä. Samantyyppistä toimintaa on harjoitettu myös muun markkinoinnin yhteydessä.

Sponsoroinnin hyötyjen mittaaminen on mahdotonta tavalla, joka osoittaisi varmasti siitä saatavat liiketoiminnalliset hyödyt. Koska sponsoroinnin hyötyjen suora osoittaminen on mahdotonta, arvioitiin tarkastuksessa sponsoroinnin suunnitelmallisuutta ja myös tehtyjä sopimuksia.

Veikkauksella on olemassa kirjattu sponsorointipolitiikka, jossa todetaan, että Veikkauksen sponsorointi ei ole

tuoton jakamista edunsaajille, vaan lähtökohtaisesti Veikkauksen liiketoiminnan edistämistä. Sponsorointipolitiikan noudattaminen tältä osin pitää Veikkauksen ja opetusministeriön roolit erillään. Veikkauksen kirjattu sponsorointipolitiikka keskittyy urheilun sponsorointiin, eikä siinä käsitellä juurikaan taiteen ja nuorisotyön sponsoroinnin perusteita. Tarkastusvirasto onkin katsonut, että Veikkauksella tulisi olla taiteen sponsoroinnille nykyistä paremmat perustelut. Sponsorointipolitiikkaan on myös kirjattu, että Veikkaus ei maksa korvausta sponsoroitavan tapahtuman käytöstä pelikohteena. Tarkastusviraston näkemyksen mukaan pelikohdeyhteistyön pelien liikevaihtoon perustuvat provisiosopimukset sopivat huonosti yhteen tämän periaatteen kanssa. Markkinointinäkyvyydestä voidaan sopia myös kiinteällä hinnalla. Pelikohdeyhteistyössä Veikkaus on maksanut suomalaisille sopijakumppaneille provisiota myös ulkomaisiin kohteisiin kohdistuvasta vedonlyönnistä. Tarkastusvirasto ei pidä tällaista menettelyä perusteltuna.

Sponsoroinnin hoitamisesta hyvän taloudenhoidon näkökulmasta tarkastusvirasto on todennut, että Veikkaus ei ole kaikin osin noudattanut taloussääntöään. Taloussäännön vastaisesti suullisten sopimusten tekeminen on ollut sponsoroinnin yhteydessä yleistä, eikä ole rajoittunut poikkeustapauksiin. Suullisista sopimuksista tehdyt sopimuksen vahvistukset ovat olleet asiasisällöltään riittämättömiä. Tähän asiaan on tullut parannusta jo tarkastuksen kuluessa. Lisäksi yhden sopimuksen osalta toimitusjohtaja on ylittänyt taloussäännön mukaisen sopimusvaltuutensa.

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvassa sponsoroinnissa on tarkastusviraston näkemyksen mukaan ollut ohjeiden ja säännösten vastaisia piirteitä. Oleellinen osa sopimuksia on ollut Veikkauksen markkinointi lapsille ja nuorille ja lisäksi markkinoinnissa on käytetty piilomainontaa. Tämän kaltainen markkinointi on kiellettyä.